

اداره خاھشی

باب عالی جاده سند: قصبار
کتابخانه سیدر، جریده یه
متعلق کافه مسئولیت
و خصوصیات ایچون (قصبار
کتابخانه سنه) مراجعت
اولونور.

نسخه سی ۲۰ پاره در

مجله افکار

آبونه بدلی

برسنه لك الی ایکی نسخه.
سی پوسته اجرتیه برابر
بروجه پیشین ۳۵ غروش
استنبول ایچون اداره.
خانه دن آلتیق اوزره.
۲۰ غروشه در.

نسخه سی ۲۰ پاره در

طوغریسی تسلیم ایدرکن : (خواجه اقدی ! آتی سنک کیکی بنم !) دیر ایدی ، حتی بوکونده اویله دهشتلی پدرلر آزدکلدر. فقط ملاحظه بیورلسون ! آنارک مقصدلری هر نه وجه ایله اولورسه اولسون اولادلری تربیه ایتمکدر. محنته پک مضراولان بواصول برکیدیشرکه صرف غیرت جاهلانهدن طوغمشدر. فقط ینه حسن نیته مبتدیر.

ایشته بوکون ال مدنی مملکتلرده بواصولک سقامتی آکلاشیلمش وحد اولسون که معرفت پرور و فضیلت کستر اولان پادشاهنر اقدمن حضر تارینک دور سلطنتلرینده مملکتنر دخی نیجه ثمرات مدنیهدن بهره دار انتفاع اولدینی ایچون مکتبلر یزدن ده بر خلی سنه اول رسا اسکی اصول تربیه قالمشدر.

مابعدی وار دارالمطالمتی منتهی صنف
معلمی صدیقه بنت مصطفی

تکمل

مابعد

تعلیمی ، حقیقته ، ال زیاده فائده بخش اولان شیلرک نهدن عبارت اولدینی عقله مراجعتله تعیین وتیین ایتمکده کی اهمیت نظر اعبارسه آغیور . هانکی شعبة فنون ، تحصیل واکتساب اولونماق ایچون صرفی اقتضا ایدن زمانک نه درجهیه قدر فداسته شایان اوله بیلور ؟ اکتسابی الزم دها باشقه شیلر یوقیدرکه بو زمانک آنلره حصری هر حالده مرجع اولسون ؟ ایشته بونلر هنوز میدان مباحثیه وضع ایدلش ویاخود بر صورت مجملهده و آنجاق رجحان وفائده خصوصیلرینه نظرأ حل وفصلنه شتاب ایدلش مسئلهلردر . . . حال بوکه بزجه مسئله* مهغه شعبات فوندن هر برینک آیری آیری فائده مخصوصه صلهلری دکل ، بلکه یکدیگرلرینه قیاسأ حائز اولدقلری فائده نسبییه و اهمیت اضافیلرینه تعیین ایتمکدن عبارتدر . بری ، برئی مطالعه ایدر . بو مطالعهیه حصر ایلمش اولدینی زمانک ضیاعندن عدم مسئولیت فکرنده بولنور ، حال بوکه اساس مباحثیه - که بو فوایدک ، اکتساب اولونماق ایچون فدا ایدیلن زمان واختیار اولونان مشاق ومزاحم ایله متاسب اولوب اولماسیدر - اصلا نظره

مختلری زیاده سببله رخنه دار اولور ، اوطیبی فراست قالیور ؛ لکن مصرتی آکلامق زماننرک تدقیقاتنه وابسته بر همت ایمش که شیمی هر شیدن اول چوجوقلرک عقلا ویدنا مختلری کوزه دیلیورده کسب معرفت ایتمه لرینه ایکنجی درجهده اهمیت وریلیور . ال مشهور موسیو (موسو) بومشلهده هرکسدن زیاده تدقیقات علمیه سیله صلاحیت قازانمشدر . بافکنر نه دیور :

« تعب دماغیه متحمل اولمایان چوجوقلر بر صنعته انتساب ایتمیلر یاخود کندی وجودلرینه نسبتله پک صبار اولان یورغونلورده محل ویرمه چک بر ایسه ثبوت ایتمیلر اوزمان هرشی اینی کیدر . » [*]
حقیقت ! مطلقا هرکس علامه اولماق استعدادیه طوغمش دکلدنر آ ؟

اوحالده مطلقا علامه اوله جقم دیه بوشنه عمری توکنمک یازیق اولمازی !

اویله بر آدم برصفت نفاذایله سه هم دها زیاده راحت ایدر ، همده کندیلندن همجنسلی بر خدمت کورور . حال بوکه بام باشقا استعداد ایله مفلور آدملر واردرکه مثلا شعر یاخود رسم یا عاقله وقلری محو ایدرلر ،

ایشته فطره مستعد اولمادینی بر شیئه چالیشاق ، نفسی اقتدارینک فوقده بر شیئی یا عاقله جبر ایتمکدرکه بو باده وجود وعقلک محنت نظر دفته آلمازسه اووقت نه قدر مضرت تولد ایده چکی تعریف اولونه ماز : جناب حق سیله اقتدارینک فوقده بر خدمت ایله انسانی مکلف و مجبور قیلماش .

(لایکلفاه نفساً الا وسعها) .

هربرده ، هرملکنده بو سقم اصول بر وقت موده حکمنده بولونش ، فقط انصاف ایله دوشونمغلی زک بو اصوله میال اولان آدملر : بالابر ، آنار اولادلرینک جکر بارلرینک حیاته سوه قصداتک ایچون غیرت انجه مشلردر ؟ شهسز اولادلرین تربیه ایتمک دیلمشدر ، بو اصولی اینی ظن ایتمشدر ؛ آک ایچون قبول ایدره اجر آتده کیریمشدر . بوقسه بو اعتسافی نهدن اختیار ایسنولر . مثلا بزده اکثر پدرلر چوجوقلرینه خواجیه تقدیم دها

[*] تب عقلی وجسمانی et Fatigue intellectuelle
physique. par. le & ^{Dr} Mosso.

آلماش اولدینی کورولور . واقعا انسانك حصر دقت و مطالعه ایشدیکي مواد ایشده هیچ بر شی یوقدر که بعض مرتبه فائده سی بولونماسون . مثلاً انکتره شهرلری آراستده کی بعد و مسافه یی بیان کیسه برسیاحت فکرده بولونورسه ، پلانك حین تنظیمنده ، اوکرمش اولدینی رقلرک البته بر ایکسندن استفاده ایدره . فقط بو کي مواددن ایدله جك استفاده اختیار ایدیان مزاحم نسبتده اوله ماز . بناء علیه بر کنجه کثیر النفع اولان شیلری اوکرمنه چکی برده ، سنن حیاتیه سندن قسم اعظمی ، بو بولده معلومات غیر لازمه اکتسابیه حصر وفدا ایتسی توصیه و تکلیف ایتک عبث اولور . شیمدی مادام که بوراده فنون مختلفه نك فائده نسبه و اهمیت اضافیه لرینی نظر دقته آلیوروز . بونی علی العموم تربیه حقدنه دخی پیش نظر اهمیت آلتاق اقتضا ایتزمی ؟ اگر مدت حیا - تمز بزه کافه علوم و فنونی اکتساب و احاطه یه مساعد اولادی طبیعی آندردن بعضیسی ترجیح و انتخاب ایله دیکر لرینی رد و ترک ایله مک مجبور اولمازدق . فقط اومدت همان بر دقیقه دن عبارت کچی اولدینندن تحصیل علوم و فنون ایچون بک آز بر زمانز اولدیغی ، مع مافیه بو مدلك دخی نیجه مشاغل معیشتله تقابل ایدلمکده بولوندیغی دریش ایدره ک بو زمانك اک زیاده منفعت بخش اوله جق صورتده صرف واستعمالنه غیرت ایتلمی یز .

خلاصه ، اهمیتجه برنجی درجه ده اولوب حل و فصلی نهایته بر اقبالان مسئله اساسیه پیشگاه مطالعه و استفاده مزه موضوع اولان مختلف معلومات ایشده بر انتخاب اجرا ایتکدر .

بونك ایچون فنون مختلفه نك بزجه اک زیاده مستلزم فوند اولانلارینی تفریق و دهها طرغریسی (بافون)ك مع التأسف نظر اعتباره آلتیان قولنجه فنون متنوعه نك فائده نسبه و اهمیت اضافیه لرینی تعیین و تدقیق ایتک اقتضا ایدره .

۳

بو مقصده وصول ایچون (فائده) نك ناسل تقدیر اولوندیغی بیامك اک برنجی شرط اولوب برکت و برون کده بو تقدیر صورت عمومیه ده بر اختلافه سیبیت و یرمه جه جکدر .

هره انکی بر فك فائده سی اثبات ایدلك ایستیلبرسه احوال حیاتیه مزجه اجرا ایله دیکي تأثیر و نفوذی کوسترمك کافی اولوب مثلاً بر بازی معلمی ، صنعتك اداره امور و مصالح ایشده تحصیل لایه اولدینی بک کوزل اثبات ایدره بیلرکی حالده بر آتقیه چی منسوب اولدینی فك فائده سی اوقدر اثبات ایدمه مزسه بوندن بالنسبه ایکنجینك برنجیدن فائده سز اولدینی آکلاشیلور . ایشته بر فك فائده و اهمیتی کرک ضمنأ کرک صراحه بو نقطه اعتباریله تعیین اولونور . عللده نه صورتله امرار حیات ایتملیدر ؟ ایشته بزم ایچون مسئله اساسیه بوندن عبارت اولوب موضوع بحث اولان حیات ایسه صرف مادیاته منحصر اولما یوب اک واسع معناده استعمال ایدلمشدر . جامع الاطراف اولان مسئله دخی : حیاتك کافه احوالنده تعقیب ایدله جك بر قاعده حرکت بولماقدیر . بدنی نه وجه ایله محافظه ایتلی ؟ فطرتك انسانه بخش ایلمش اولدینی منابع سعادتن ناسل استفاده و قوای مادیه و معنویه مزی هم بزم همده دیکر لرینك منفعت عظیمه مز اوغورنده ناسل استعمال ایتلی ؟ خلاصه : بر عمر کامله ناسل مظهر اولمالی ؟ ایشته بزجه بیلمه سی ماتزم و تربیه نك ده بیلریمسی مقتضی اولان شی بو صوک مسئله در . تربیه نك مقصد و غایتی بر عمر کامل اکتساب ایدره بیله جکمز صورتده بزنی نیجهز ایتکدن عبارت اولغله بر اصول تربیه یی محاکمه ایچون بکانه طریق عقلی بو مقصدی نه درجه یه قدر استحصال ایدره بیله چکی تعیین و تمیز ایله مکدر ...

بناءً علیه اول امرده اعمال حیات بشری اهمیت مخصوصه لرینه نسبتله تقسیم و ترتیب ایتک اقتضا ایله مکله بروجه آتی بر صورت طبیعیه ده تصنیف ایدایلر . اولاً : طوغریدن طوغریه محافظه نفسی مستلزم اولان ثانیاً : حوائج معیشتی تدارک ایله بالواسطه وقایه نفسی موجب اولان ثالثاً : عالیه نك تربیه و تأمین رفاهیته کافل اولان رابعاً : ادواق و حسنیاتک تسکینی صورته ايام خالیه حیاتیه یی اکال ایدن اعمالدر .

ایشته سلسله مراتب عقلیه سی تقریباً بوندن عبارت اولان اعمال بشریه نك (محتاج اثبات اولما دینی اوزره) هر آن امنیت و سلامت شخصیه مزی تأمین ایدن قسمی

وایضاح ایدر. علم وجودده تجلیاتک صور سائر می ودها
نیجه مختلف طرز لری اولماییدی. (و غریب اولهرق اولیه
بر حالده بر متفکر انسان بولونماق احتمالی ده اولهیدی!)
حکمت و کیمیان باشقه فن اولمایه جق ایدی. لکن شوناتک
صور تجلیاتی یالکز بوکی حادثات عادی و بسیطه به منحصر
دکدر. بونرک مافوقنده بر طم حادثات دها وازرک اونلر
اولکیلر ندن اخص و فقط ترکیبجه دها معضلدر. بوایکنجی
دأثره نی تشکیل ایدن. حادثات عضویه دیدکار میزد.

بوندن اولکی میحشده عرض و ذکر ابتدیکم وجه ایله
ابتدا انسانلر - اودرجه قطعی معلوماتلری اولماق سیبله -
حادثات عضویه نی بوسوتون باشقه طبیعت و ماهیتده ظن
ایدر لر ایدی. چونکه آنلری حکمت و کیمیا کی قنون
وسیمهک قوانین عمومی می ایله تعریف ایتمکدن عاجز
ایدیلر. حتی اسکسی زمانک الکیوک طبیی اولان بقرط
سیله - او زمانه کوره بک مکمل اولان معلوماتیه بر -
بو قدر علم و اقتدارینه رغماً خسته اقلری دفع ایدیجی بر
سیلاک وجودیه قائل اولوردی. چونکه او اسکسی زمانلرده
(استعداد شخصی) (وراث) (ازما مرضی) (معافیت)
(سرایت) الخ کی خصوصیات حیات تماماً مجهول
اولدوخی کی ویریلن معالجاتک خواص اسبجباریه می ده
مجهول ایدی. آنک ایچون هر زمان لسان حرمتله یادایتک
بورجلو اولدوغز حکمای اولین معذور ایدیلر. چونکه
حادثات عضویه جزئیاتنده یعنی خصوصیاتی دأثره سنده
لایقیه مطالعه ایدلر سه بالطبع حقیقی کاکان آکلاشلماز،
و (بو قسمدن اولان حادثات فنک دأثره تعلقندن
خارجدر) کی - ترقیات فکریه ایچون - الکنحوس

قوانینی آری آری اشارت اتمک و افادینی دها زیاده روشن
قبلی خاطر عاجزی به کلهدی دکل! فقط او زمان (عادا بر
عضوی بدنن آیریمق و اعضا ایله وجودک مناسبت عضویه سی
بریشان اتمک کی اوله جق و میجت صورنا آکلاشله سیله اساساً
روحسز و حد ناندند دها مبهم قاله جق) دهرک نه ایسته دیکم کی
یازماقده دوام ایدیورم.

قارئین کرامک عفو نی استرحم ایدرم. ذاتاً بو قسم زعمانرک
احکام فنییه سی مرض ایدم جکدر. یعنی بو قسم ایلریده ابن خلدونک
اربی تنقید ایچون محک خدمتی کورم جکدر آنک ایچون غله
پیترمک ایستیرم. یوقه اصل مهم اولان قسم، ابن خلدون
بخشیدر. او بحث بویه مبهم قالمز.

بالطبع دیکر لر ندن مقدم اولغله برنجی مرتبه نی اشغال
ایله می لازم کایر. یوقه برصی غیر میزکی اطرافنده کی
اشیا و موجوداتک احوال عمومی می و حرکات و سکناتی
حققده لزومی مقدار معلوماتی اولمایان بدو یلردن بری
بالفرض بو جهالتله بر درنه کندینی محیط اولان تاثیرات
مختلفه خارجییه ایچسده بولونسه شبه یوقدر که حیاتی
محافظه ایدم.

بو حالده حیاتک لوازم ابتداییه سندن اولان شیلری
بیلمه مک سائر شیلری بیلمه مکدن دها مضر اولدینی
ایچون طوغریدن طوغری به محافظه نفسی استلزام ایدن
معلوماتک دیکر لر ندن اهم و اقدم اولدینی تبین ایدرم.

ایکنجی مرتبه به کلنجه: بوده بالواسطه محافظه نفس
یعنی بقای شخصی نی تأمین ایدن و سبابطک تدارکنه
عائددر. شو صورتله حوائج حیاتی نی استحصال و تأمین
ایتمک وظیفه سی تربیه عقلیه و وظیفه سنده تقدم ایتمه لیدر.
چونکه وظائف عالمه تک ایفای آتجاق نفسک محافظه سیله
داخل دأثره امکان اوله ییلوب بناء عقلیه و قایه شخصه
عائد اولان معلوماتک، تربیه عالمه به خادم اولان معلوماته
تقدیمی طبیعیدر.

مابعدی وار آتله نی ع. م

ابن خلدون د [*]

[مابعد]

٢

اجسامک سقوطی، سولرک آتاسی. شیمشک چاقاسی
الخ کی نامعدود اولان شئونات طبیعیه تک تجلیاتنی حکمت.
کیمیا (علی العموم فن ماکنه دیکدر!) قانونلری تعریف
[*] قارئین کرامک ذاتاً شکایتی بکلمه مکده ایدم. بکن کون
بند کزه (یازدی کزنی بک مبهم و مغلق یازیورسکزر آکلاشلیور)
بولو بر اغطار واقع اولدی. اولجه ابن الرشد حققده عین شکایت
اوغراشمدم. بو قصوری اعتراف ایله برابر مندرخی هرکمه قبول
ایندیره بیلیرم امیدندیم. ذاتاً موضوع مطالعه بر چوق معتبر ذاته
متملق اولدوخی کی بر خصوص فنی تک آکلاشلی ایچونده هیچ
اولماز سه ذکر اولونان قوانین فنییه. آشنائی لزومی ضروری
اولدوخی یوقدر دار بر پرده اوزون اوزادی به تفصیلات فنیومرک
(احتمال خارجنده دکل ایسه سیله) اوزون اولور دیه قوانین لازمی
یالکز ذکر ایله اکتفا ایدیورم؛ آنک ایچون سوزلرم مبهم قالیور.